

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

En stark konsumentpolitik är nödvändig för att marknaden ska fungera. Idag gör marknadsmisslyckanden, systemfel och brist på information att konsumenten ofta hamnar i underläge gentemot företagen. För att uppnå en väl fungerande marknad och en hållbar utveckling måste konsumentens rättigheter och möjlighet att göra välinformerade val stärkas.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Stärk konsumenters lagliga rätt att reklamera varor med ursprungligt fel. Den är idag tre år men från sex månader råder omvänd bevisbörda – konsumenten ska bevisa att hen inte själv orsakat felet. Den tiden bör utökas till den fulla reklamationstiden, alltså tre år.

Kommentarer:

V: Vi anser att tiden bör utökas från de sex månader som gäller idag till ett år, vi har dock inte tagit ställning till om den bör utökas till att motsvara den fulla reklamationstiden.

C: Centerpartiet vill utöka den lagstadgade konsumenträtten så att företag ska bevisa ursprungliga fel i upp till ett år i stället för dagens sex månader. För att stödja återanvändning och vidareförsäljning av produkter som den enskilda inte längre behöver vill vi att reklamationsrätten ska följa en vara i stället för att stanna hos den ursprungliga köparen.

L: Vi ställer oss positiva till att utöka tidsfristen, men det riskerar samtidigt att driva upp kostnaderna på produkterna för konsumenterna.

KD: Den här tidsperioden behöver utökas till konsumentens fördel, vi vill dock utreda detta innan vi sätter ner foten för hur lång tid.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Stärk konsumentvägledningen genom riktade stöd till kommuner som erbjuder konsumentverksamhet med personliga möten och utför utåtriktade, förebyggande arbete på skolor och arbetsplatser.

Kommentarer:

V: Vänsterpartiet vill utreda möjligheten att göra det obligatoriskt att erbjuda konsumentvägledning i kommunerna. Skulle det ske en lagändring kommer staten behöva ge riktat stöd för det.

C: Centerpartiet vill att målet för konsumentpolitiken ska vara att konsumenten ska ha makt och möjlighet att göra aktiva val och att regelverket ska underlätta för det. Snarare än att rikta särskilda stöd till kommuner för reaktiva åtgärder vill vi stärka konsumenten genom att hålla hen informerad och öka möjligheterna att agera proaktivt.

L: Alla konsumenter behöver god tillgång till konsumentvägledning av hög kvalitet. Utåtriktad verksamhet är därför viktig. Hur detta organiseras lokalt kan variera efter förutsättningarna.

SD: Den ekonomiska rådgivning och hjälp som kommuner ger bör stärkas och utvecklas. Det bör dock fortfarande vara en kommunal fråga och vi vill inte begränsa det kommunala självstyret.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Inför krav på skriftliga avtal vid hantverkstjänster över ett visst minimibelopp.

Kommentarer:

MP: Vi har också uppmärksammat detta problem men har inte tagit ställning till om det är skriftliga avtal som är lösningen.

C: Skriftliga avtal kan vara mycket bra och att lättare få hjälp eller stöd till underlag för detta vore bra. Dock bör det fortfarande stå parterna fritt huruvida de ska ha ett skriftligt avtal eller inte. Införandet av ROT och RUT har medverkat till att tidigare svarta tjänster blivit vita och detta stärker konsumentmakten. Genom att utöka HUS-avdraget och på sikt återställa ROT, hejdar vi en återgång till den tidigare situationen där konsumenterna var i händerna på oseriösa hantverkare.

L: En översyn av reglerna om tolkningsföreträde kan vara en möjlighet. Att göra muntliga avtal rättsligt ogiltiga är däremot en åtgärd som inte nödvändigtvis skulle stärka konsumentens förhandlingsposition. Vi rekommenderar alltid att konsumenten kräver skriftliga avtal. Konsumentverket, Villaägarnas Riksförbund och Sveriges Byggindustrier har gemensamt tagit fram ett bra standardavtal.

SD: Vi vill göra en översyn av hantverkstjänster och även möjligheterna för hantverkare att göra påslag på de varor som samtidigt levereras. Ett skriftligt avtal kan då vara en del av lösningen.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Stärk marknadskontrollen och använd sanktionsmöjligheterna mot näringsidkare som sätter bristfälliga och rentav farliga produkter på marknaden.

Kommentarer:

MP: Konsumentombudsmannen har fått möjlighet att under vissa förutsättningar omedelbart förbjuda företag att ägna sig åt otillåtna marknadsföringsmetoder. Vi följer utvecklingen.

SD: Farliga produkter ska bort från marknaden.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Inför hårdare krav på dem som utför skönhetsbehandlingar, med tillståndskrav och sanktionsmöjligheter, så att konsumenterna får det förstärkta skydd som eftersträvas i utredningen SOU 2015:100. Rättigheterna ska vara minst lika bra för arbete på kroppen som vid arbete på materiella produkter.

Kommentarer:

MP: En anledning till att särskilda åtgärder på detta område ännu inte vidtagits är att förslaget från den tidigare s.k. "Skönhetsutredningen" fick kraftig kritik av flera remissinstanser och bedömdes inte kunna ligga till grund för lagstiftning. Efter det fick Socialstyrelsen i uppdrag att utreda om estetiska behandlingar som kräver medicinsk kompetens och som kan innebära betydande hälsorisker, ska omfattas av samma skydd för den enskilde som gäller för andra hälso- och sjukvårdsbehandlingar och hur det i så fall ska vara reglerat.

Socialstyrelsen ska även bl.a. utreda i vilken utsträckning personskador som uppstått i samband med estetiska/skönhetsbehandlingar som kräver medicinsk kompetens och som kan innebära betydande hälsorisker ska omfattas av patientskadelagen och vilka övriga försäkringslösningar som behövs för att ge personer som drabbats av sådana skador ett fullgott skydd. Uppdraget till Socialstyrelsen ska redovisas senast den 30 september 2018 och därefter får vi se hur vi går vidare.

S: Vi vill ha ett förstärkt skydd, men utredningens förslag fick hård kritik i remissbehandling. Regeringen har därför gett Socialstyrelsen ett uppdrag som går ut på att lösa detta på annat sätt.

C: Centerpartiet vill se en tydligare reglering. Förslagen i den tidigare utredningen var bristfälliga och därför behövs bättre lagförslag för att garantera ett starkare skydd för konsumenterna.

L: Konsumentskyddet vid skönhetsbehandlingar måste stärkas. Vi vill dock inte binda oss exakt till de förslag som fanns i SOU 2015:100 eftersom dessa har fått remisskritik för den lagtekniska lösningen. Just nu utreder Socialstyrelsen andra modeller så att estetiska behandlingar som kan leda till betydande hälsorisker ska omfattas av samma skydd för den enskilde som gäller enligt hälso- och sjukvårdslagstiftningen.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Ge långsiktigt utökade resurser som garanterar en oberoende konsumentröst i viktiga kommittéer, organ och utredningar.

Kommentarer:

V: Vi anser att det är viktigt att konsumentperspektivet tas till vara och ges utrymme i olika sammanhang, vilket också sker idag när utredningar m.m. tillsätts. Vi är i dagsläget inte beredda att utlova långsiktiga utökade resurser för att garantera en oberoende konsumentröst i viktiga kommittéer, organ och utredningar.

MP: Vi tycker det är viktigt att konsumentens röst är representerad och värnar de resurser konsumentverket har att fördela för att tillgodose detta.

S: Vi inser problematiken men den föreslagna lösningen verkar något oklar. Vem bestämmer vilka kommittéer, organ och utredningar som är "viktiga"?

C: En oberoende konsumentröst skulle kunna spela en viktig roll i vissa kommittéer, organ och utredningar. Dock ser vi inte att detta kräver utökade resurser utan att detta skulle kunna genomföras inom respektive budget.

L: I Liberalernas skuggbudget höjer vi anslagen till de fria konsumentorganisationerna.

SD: Vi är alla konsumenter, så hur den representationen ser ut kan diskuteras.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Utöka den idag minimala konsumentundervisningen i grundskola, gymnasiesärskola och gymnasieskola.

Kommentarer:

S: Socialdemokraterna vill utöka undervisningstiden och kontinuerligt revidera och uppdatera kurs- och ämnesplaner. Den stora lärarbristen gör dock att det är svårt att utöka timplanerna hur som helst. (Hem- och konsumentkunskap är i dag inget ämne i gymnasieskolan).

C: Läroplanen är noga genomtänkt och Centerpartiet ser ingen anledning att ifrågasätta dess innehåll ur konsumentperspektiv.

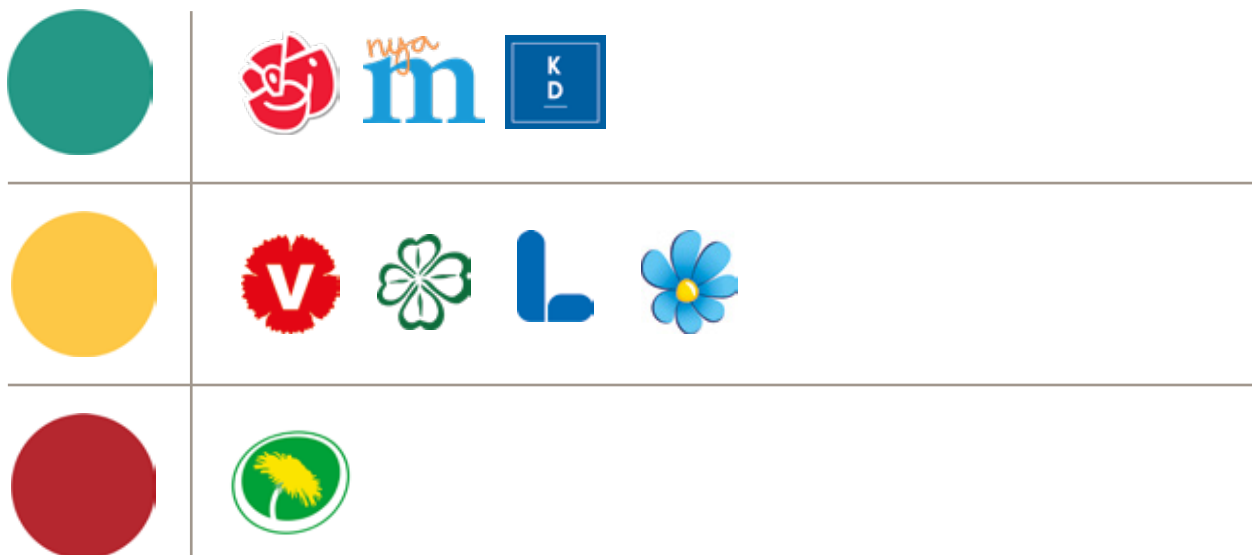
L: Konsumentfrågornas ställning i hem- och konsumentkunskap stärktes och tydliggjordes i den nya läroplanen som infördes 2011. Vi prioriterar att utöka undervisningstiden i bl.a. matematik.

KD: Konsumenträtten bör utökas i befintliga ämnen inom hemkunskap, samhällskunskap och till viss del i ekonomiutbildningen.

SD: Ämnet bör även ingå i andra ämnen, där vår konsumtion används som utgångspunkt för att lösa problem och visa på möjligheter. Mer fokus på verkligheten i skolan.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Skärp kraven på företagen att även inkludera strategiskt arbete med tillgänglighetsperspektiv och universell design så att produkter, tjänster och miljöer utformas för att fungera för så många som möjligt utan särskilda anpassningar.

Kommentarer:

MP: Osäkra på huruvida lösningsförslaget faktiskt löser problemformuleringen.

C: Samtidigt som det är viktigt att produkter och tjänster utformas på ett sätt som passar så många som möjligt är det på en fri marknad viktigt att företag får utveckla sina produkter på det sätt de tror är bäst för konsumenten. Det ger fler alternativ att välja på och är något som, med någon styrning, är bra för att få fram produkter som fungerar för fler.

L: Lagstiftningen om tillgänglighet ska vara vass och förbudet mot diskriminering på grund av funktionsvariation ska vara tydligt. Vi har medverkat till att införa och även bredda förbudet mot diskriminering på grund av funktionsvariation. Däremot kan och bör inte staten styra enskilda företags strategiplanering eller designverksamhet.

SD: Detta måste vägas mot företagens möjligheter att konkurrera fritt och rikta sig till vissa grupper i samhället.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Lagstifta så att nödvändighetstjänster måste utformas för att användas av mindre vana användare och konsumenter oavsett funktionsvariation.

Kommentarer:

V: Vi anser att viktiga nödvändighetstjänster ska vara utformade på ett sätt som gör att mindre vana användare och konsumenter oavsett funktionsvariation ska kunna använda dem. Vi är dock inte säkra på att lagstiftning är bästa sättet att åstadkomma detta utan vill i första hand se över andra möjliga lösningar att angripa de brister på området som finns.

MP: Det är viktigt att samhället bistår med hjälp när det handlar om nödvändighetstjänster, däremot är det svårt att lagstifta om utan vi uppdrar istället åt det offentliga att lösa det.

S: "Mindre vana användare" ter sig något oklart när det handlar om en lagstiftning.

C: Uttrycket nödvändighetstjänster är brett och det är oklart vad det skulle innebära, men Centerpartiet ställer sig positivt till att olika tjänster i högre grad ska ta hänsyn till ovana användare eller människor med funktionsvariation.

L: Lagstiftningen om tillgänglighet ska vara vass och förbudet mot diskriminering på grund av funktionsvariation ska vara tydligt. Vi har medverkat till att införa och även bredda förbudet mot diskriminering på grund av funktionsvariation.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Utveckla landsbygden genom ökat ekonomiskt stöd till kommersiell service och utbyggnad av IT-tjänster och bredband.

Kommentarer:

V: Vi har i budgetförhandlingarna med regeringen drivit igenom 70 miljoner i driftstöd till lant-handlare på landsbygden och en 1 miljard i utökad satsning på bredbandsutbyggnad.

S: Nuvarande regering har höjt ambitionen om IT-tjänster och bredband rejält. Senast år 2025 vill vi att 99,9% av alla hushåll ska ha 100 Mbit/s. Resterande 0,1% bör ha minst 30 Mbit/s.

C: Centerpartiet såg i regeringsställning till att förbättra förutsättningarna för kommersiell service. Men mer behöver göras. Därför vill vi se över hur stöden till service kan effektiviseras. Centerpartiet vill att den som startar verksamhet, till exempel en matbutik, i en tom lokal ska slippa fastighetskatten under tio år. Syftet är att underlätta för de företagare som vill öppna en lanthandel och ge människor som bor i landsbygden möjlighet till grundläggande service. Centerpartiet avsätter 100 miljoner kronor årligen för detta, vilket skulle räcka till över 10 000 lokaler. För att den pågående digitaliseringen av hela Sverige ska kunna fortsätta föreslår Centerpartiet också att ytterligare 250 miljoner kronor per år avsätts för en förbättrad bredbandsinfrastruktur i hela landet.

L: I Liberalernas skuggbudget öronmärker vi betydligt mer pengar än regeringen för att skyn-da på utbyggnaden av IT-tjänster och bredband i glesbygd. Detta är viktigt för både konsu-menter och företagare på landsbygden.

M: Tillgång till offentlig och kommersiell service samt investeringar i informationsteknik och infrastruktur är väsentliga inslag i en modern regional tillväxtpolitik. Vi satsar 42 miljoner kronor mer än regeringen på/vi anslår mer pengar än regeringen till regionala tillväxtåtgärder, och Alliansregeringen genomförde en lång rad åtgärder för att förbättra mobiltäckningen, som reformerad lagstiftning, förbättrad information och starkare konsumentlagstiftning. Vidare är regeringens oförmåga att lösa problematiken med långa handläggningstider hos Trafikverket som hämmar bredbandsutbyggnaden på landsbygden mycket oroande.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Stärk konsumentskyddet för delningsekonomin användare genom en översyn av köprätten.

Kommentarer:

V: Vänsterpartiet menar i stället att det är nödvändigt att säkerhetsställa att konsumentskyddet utvecklas så att konsumenterna kan känna sig trygga i kollaborativ konsumtion. I dagsläget är konsumentlagstiftningen utformad för köp mellan ett företag och en privatperson. När det gäller kollaborativ konsumtion eller delandets ekonomi hyrs, delas eller köps varorna och tjänsterna ofta privatpersoner emellan. För en sådan konsumtion är konsumentskyddet i dag begränsat. Ett stärkt konsumentskydd i delningsekonomi bör därför utredas ytterligare.

MP: Under mandatperioden har en utredning tillsatts för att kartlägga användarnas villkor i delningsekonomi och uppdrag har getts till Konsumentverket att förmedla allmän information om sådana transaktioner och andra avtal mellan privatpersoner.

S: Det finns en utredning som just nu bereds inom Regeringskansliet (SOU 2017:26). Vi vill gärna avvakta denna innan vi tar ställning i detalj.

C: Delningsekonomi växer och med den kan det vara lämpligt att göra en generell översyn. För att stödja återanvändning och vidareförsäljning av produkter som den enskilda inte längre behöver vill vi att reklamationsrätten ska följa en vara i stället för att stanna hos den ursprungliga köparen.

L: Vi är mycket positiva till delningsekonomin möjligheter. Lagarna behöver anpassas till en ny verklighet.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Polis och åklagare måste ges resurser för att stävja brottslighet riktad mot konsumenter.

Kommentarer:

V: Vi anser att polis och åklagare ska ha tillräckliga resurser och tillräcklig kompetens för att agera mot all brottslighet, oavsett vem det är som drabbas eller begår den brottsliga gärningen. Konsumenträtten utgör dock en del av civilrätten varmed det i första hand inte är polisen som ansvarar för att agera mot oseriösa och okunniga näringsidkare, såvida det inte handlar om kriminaliserade gärningar.

MP: Det handlar också om förebyggande åtgärder och att till exempelvis ge större sanktionsmöjligheter för tillsynsmyndigheterna.

S: Vi vill ha 10 000 nya polisanställda till 2024 och satsar 7,3 miljarder kronor extra på polisen 2018 – 2020, varav 2,2 miljarder redan i år.

L: Liberalerna satsar mest av alla riksdagspartier på utbyggnad av polisen. Detta skulle ge bättre förutsättningar för att utreda bedrägerier, id-kapning och andra brott mot konsumenter.

KD: Vi gör stora resursförstärkningar för polis och åklagare, vilket också stärker arbetet för att stävja brottslighet riktad mot konsumenter. Däremot öronmärker vi inte i det här avseendet.

KONSUMENTENS RÄTTIGHETER

Telekomkostnad ska ingå i riksnormen för försörjningsstöd. Ett oberoende och lokalt konsumentstöd behövs också för att hjälpa konsumenter som behöver extra stöd.

Kommentarer:

V: Vi vill även att dator och bredbandskostnader ska ingå i riksnormen för försörjningsstöd.

C: Centerpartiet anser att internetabonnemang ska ingå i riksnormen.

L: Riksnormen inkluderar redan i dag kostnader för telefon, vilket med dagens abonnemangsformer i praktiken inkluderar tillgång till digitala tjänster.

KD: Telekomstöd bör inte ingå i riksnormen, men ett oberoende och lokalt konsumentstöd behövs.

SD: Konsumentstöd behövs och bör utvecklas lokalt. Telekom är dock inget behov som måste tillgodoses i hemmet.